

‘Ik dacht dat je heel rijk moest zijn om hier te kunnen wonen’

Omringd door de drukte van het centrum ligt het serene Begijnhof, een thuis voor ruim honderd alleenwonende dertigplusvrouwen. Zes bewoners vertellen over hun bijzondere gemeenschap. ‘Ik voel me hier superveilig, ik hoef mijn voordeur niet eens op slot te doen.’

TEKST ESTHER SMID
FOTO'S SUZANNE BLANCHARD

Zes eeuwen wonen

Het Begijnhof is vanaf de 14de eeuw in delen ontstaan. Er staan 16de-, 17de- en 18de-eeuwse gevels door elkaar, evenals het Houten Huys uit 1528. Stichting Het Begijnhof onderhoudt de 46 panden met de opbrengst van de verhuur. Er zijn zowel vrijsector- als socialehuurwoningen, met een wachtlijst.

De enige voorwaarde om op het Begijnhof te wonen, is dat je een vrouw bent van boven de 30, liefst met een katholieke achtergrond, maar dat is niet verplicht. Mannen, kinderen en huisdieren zijn niet welkom, behalve natuurlijk als bezoekers, dagelijks van 10.00 tot 18.00 uur. Alleen op Koningsdag is het hof gesloten. De ingang én uitgang voor toeristen is de poort in de Begijnensteeg.

Als kind bezocht de Colombiaanse Adriana Charria Cortés (61) met haar ouders Amsterdam en het Begijnhof al. Ze woont sinds 2020 op het hof, op 30 m².

“Ik was denk ik een jaar of 15 toen ik voor het eerst het Begijnhof bezocht. Met ons gezin waren we op vakantie in Europa. Amsterdam maakte veel indruk op me. Vooral de grachtenpanden vond ik heel mooi, ze leken uit een sprookjesboek te komen. Ik droomde ervan ooit in Amsterdam te wonen.

Met mijn Nederlandse man woonde ik in Colombia, Bolivia, El Salvador, Canada en de VS. Onze huizen waren gigantisch. Er waren ruimtes die we nooit gebruikten en ik had echt personeel nodig om alles schoon te houden. Uiteindelijk belandden we in 2004 in Nederland. Ik kwam bijna wekelijks in Amsterdam en bezocht dan altijd het Begijnhof en de Begijnhofkapel. Voor mij is de kerk een plek om dankbaar te zijn voor alles wat ik heb. Ik had nooit gedacht dat ik hier ooit zou wonen. Dat kan ook niet als je een gezin hebt, maar nadat mijn kinderen uit huis gingen, gingen mijn man en ik uit elkaar. Ik kwam op de wachtlijst voor het Begijnhof terecht en in december 2019 kreeg ik de sleutels van

mijn appartement. Mijn droom was uitgekomen!

Ik ben superblij met mijn appartement, ook al is het klein. Op de derde verdieping heb ik nog een kast van 4 m² – mijn inloopkast. Ik neem iedere keer twee kledingsetjes mee naar beneden zodat ik een paar dagen vooruit kan. Doordat ik zo klein woon, kon ik nauwelijks spullen meenemen. Inmiddels heb ik geleerd efficiënt te leven. Ik ben sowieso geen verzamelaar en heb nooit moeite gehad met afscheid nemen van spullen uit mijn verleden. Ik voel dat voorwerpen hun eigen vaste tijd hebben om met jou verbonden te zijn.

Mijn appartement ligt op de eerste verdieping en is perfect qua sfeer, ligging en lichtinval. Het voelt als een mooi ingerichte, chique hotelkamer met mooie ornamenten aan het plafond. Ik heb geen tuin, maar in de zomer heb ik alle terrasjes en grachten van Amsterdam binnen handbereik. Ik geniet van de levendigheid van de stad. Als ik echt oud ben, wil ik misschien wel terug naar Colombia. Ik ben ervan overtuigd dat alles in mijn leven op het juiste tijdstip gebeurt. Ik zal het Begijnhof verlaten zodra het tijd is. Niet vroeger, niet later, maar precies op het juiste moment.”

‘Mijn appartement voelt als een chique hotelkamer’

‘Het enige dat de stilte hier verbreekt, zijn de kerkklokken’

Ruim 25 jaar geleden verruilde gepensioneerd radioproducer en cellist Ruth Dreier (74) New York definitief voor Amsterdam. Ze woont sinds 1999 op het hof op 48 m².

“De eerste keer dat ik naar Nederland kwam was in 1982. Ik was als cellist en manager verbonden aan een muziekensemble dat werd uitgenodigd door het Holland Festival. Een Nederlandse vriend liet mij toen het Begijnhof zien. Ik voelde een heel krachtige verbinding met deze

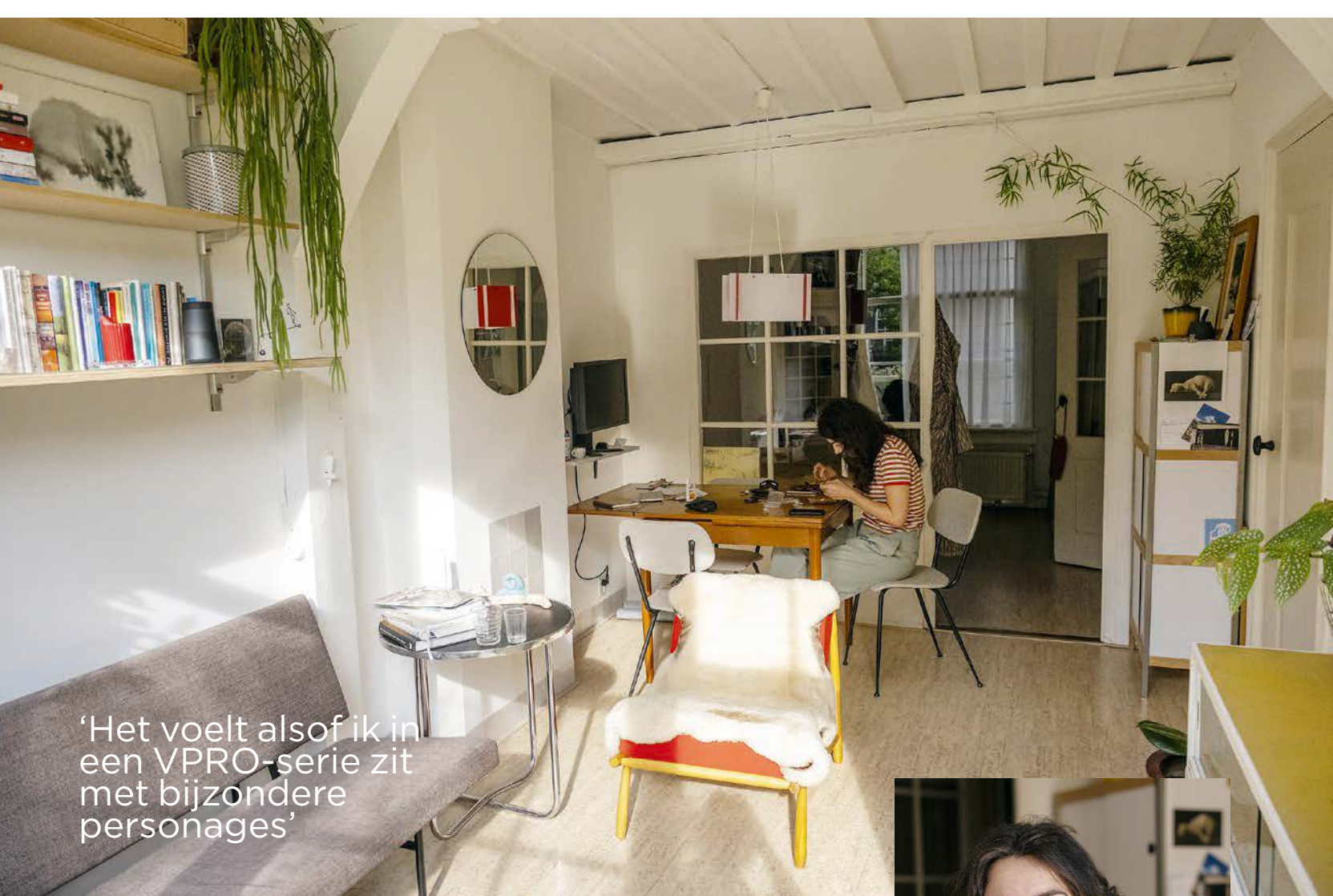
plek, maar dacht dat je heel rijk moest zijn om in zo'n speciale omgeving te wonen.

Mijn carrière ontwikkelde zich verder in New York, waar ik woonde. Behalve muzikant was ik programmadirecteur van een grote publieke radiozender voor klassieke muziek. Een paar jaar later nodigde Radio Nederland Wereldomroep mij uit om gastproducent te worden van een radioprogramma. Vanaf 1989 kwam ik daarvoor elke lente drie maanden naar Nederland, werkelijk een prachtige baan. Toch ging ik altijd weer terug naar New York. Ik woonde in een kleine, eenvoudige studio in Midtown Manhattan. Op een dag liep ik tussen alle hoge gebouwen en het drukke verkeer en dacht: wat doe ik hier? Ik zou nu liever in Amsterdam zijn. In 1996 ben ik uiteindelijk voorgoed naar Amsterdam verhuisd.

Voor een radioproducer, muzikant en radioluisteraar is rust ongelooflijk belangrijk. Ik heb op het Begijnhof veel radioprogramma's voorbereid en honderden uren

naar muziek geluisterd. Het enige dat de stilte hier verbreekt, zijn de kerkklokken. Door de jaren heen is het een spel geworden: zullen de kerkklokken deze keer in dezelfde toonsoort staan en echt mixen met de muziek?

Amsterdam is de beste plek. Ik vind het nog elke dag geweldig om te wonen te midden van zoveel schoonheid en geschiedenis. Als ik hier bij het raam zit, zie ik de Engelse kerk en het pleintje voor de Begijnhofkapel. Dan besef ik dat de reformatie zich recht voor mijn ogen heeft afgespeeld. Het is wel verontrustend dat alles in het centrum gericht is op de onvoorstelbare en ondraaglijke hoeveelheid toeristen. Vroeger werden touringcars vol toeristen er bij het Begijnhof uitgelaten en kon je er als bewoner niet in of uit. Gelukkig is er veel verbeterd sinds toeristen niet meer achter de hekjes mogen komen en de poort naar het Spui alleen nog voor bewoners toegankelijk is. Het Begijnhof is langzaam de juiste balans aan het vinden.” >>

‘Het voelt alsof ik in een VPRO-serie zit met bijzondere personages’

Eva Sol (34) woont sinds vijftien jaar in Amsterdam. Ze had altijd tijdelijke woonruimte – antikraak, onderhuur, tot ze in 2022 op het hof kwam te wonen, op 29 m².

“Gek genoeg was ik nog nooit op het Begijnhof geweest omdat ik dit deel van de stad vanwege de drukte altijd meed. Wanneer ik nu ’s avonds thuiskom, denk ik: wauw, ik woon hier gewoon op deze speciale plek. Je loopt als het ware de historie binnen; vijfhonderd jaar geleden woonden hier ook al mensen. De rust die hier hangt, is heel bijzonder.

Mijn woning is aan de kleine kant. Ik moest bijna al mijn meubels wegdoen omdat ze te groot zijn voor dit appartement. Er staan nu wat kleinere, luchtige meubels zoals een inschuifbare tafel. Er is weinig bergruimte, dat is wel een nadeel. Veel van mijn spullen staan in een externe berging. In de zomer fungeert mijn tuin als een soort extra kamer. Ik vind het fantastisch om er een boek te lezen, lekker onkruid te wieden of kruiden te planten.

De meeste mensen die langlopen, maken gezellig een praatje.

Het halletje en mijn keuken zijn tussen twee panden in gebouwd. Vroeger liep hier een watergang naar de voormalige Begijnensloot. Vanaf de buitenkant zie je dat dit stuk er later tussen is gezet. Een gids vertelde haar Spaanstalige toeristen voor mijn keukenraam dat dit het smalste huis van Amsterdam is. Dat klopt dus niet! Vervolgens keken al die toeristen door mijn keukenraam naar binnen en maakten ze foto’s. In het begin vond ik het grappig, maar later dacht ik: laat me alsjeblieft met rust. Ik heb toen een briefje op het raam gehangen waarop in het Spaans staat dat dit níét het smalste huis van de stad is. Sindsdien komt die gids niet meer.

Ik heb op het Begijnhof constant het gevoel dat ik in een VPRO-serie zit met allemaal bijzondere personages. Het is hier nooit saai met al die verschillende karakters. Mijn vorige buurvrouw was zuster Henriette, de laatste non van het hof. Zij was echt een engel; voor iedereen zo lief. Toen ze te ziek was om nog alleen

te wonen, ging er iedere nacht iemand bij zuster Henriette logeren. Ik heb ook een nachtje bij haar geslapen. Fantastisch dat hier zo’n sociaal vangnet ontstaat. We zorgen voor elkaar. Dat sociale aspect van wonen op het Begijnhof is echt uniek.”

‘Het is zo stil dat ik hier tien keer beter slaap dan in de Laurierstraat’

Toen de poort jaren geleden nog standaard open was, liep Ellis Bartholomeus (54) weleens over het Begijnhof. In 2022 kwam ze er wonen, op 35 m².

“Zodra je hier binnenloopt, valt alle drukte van de stad weg. Je komt in een ongeloofwaardige oase terecht met een wonderlijke stilte. De twee kerken geven een mooie sfeer aan het Begijnhof. Toen ik mijn nicht hier regelmatig bezocht, dacht ik: laat ik me inschrijven voor later als ik groot ben. Ik had nooit gedacht dat ik binnen drie jaar al zo’n prachtige woning zou krijgen.

Ik groeide op in Eindhoven en ging naar de Design Academy. Na mijn afstuderen liep ik stage in Maleisië en toen ik terugkwam, verhuisde ik naar Amsterdam. Eerst antikraak op de Wallen, daarna in de Laurierstraat, waar ik twintig jaar heb gewoond. Het was fijn daar, maar de laatste jaren werd de geluidsoverlast door feestende studenten steeds erger.

Ik heb al mijn spullen met de fiets naar het Begijnhof verhuurd. Een paar grote meubels moesten naar binnen getakeld worden, de rest kon via de trap. In de Laurierstraat had ik alles in één grote ruimte, hier heb ik een aparte keuken en slaapkamer met deuren. Ik slaap hier tien keer beter. Het is hier zo stil, echt fantastisch.

Tegenwoordig is Amsterdam superdruk. Zo’n mooie stad kunnen we niet alleen voor onszelf houden. Als ik op vrijdagavond van het station naar huis fiets, is het heel hectisch: overal dronken mensen

en glasscherven op straat. Daar moet je even doorheen, en dan doe je de poort open en kom je in het heerlijk rustige Begijnhof. Ik voel me hier superveilig, ik hoef mijn voordeur niet eens op slot te doen. In de stad voel ik me trouwens ook veilig; er zijn altijd mensen om je heen.

Ieder seizoen in Amsterdam is heerlijk. In de herfst gaan de lichten in de huizen steeds vroeger aan. Dan kun je overal naar binnen kijken. Het is zo leuk dat je zoveel leven om je heen ziet. Ik zou nooit in een dorp willen wonen of boven op een berg. Ook ga ik nooit samenwonen, ik heb mijn eigen ruimte nodig. Eigenlijk ben ik de perfecte kandidaat om oud te worden op het Begijnhof.” >>

‘We hebben gevochten voor hekjes die delen van het hof afsluiten voor publiek’

In 1977 kwam **Gaby Mekas (76)** voor de liefde van Duitsland naar Nederland. Die liefde is niet gebleven, maar Gaby wel. Ze woont sinds 2000 op het Begijnhof, op 35 m².

“Ik heb 25 jaar in een visrestaurant in de Spuistraat gewerkt. Op een dag belde er een dame op met de vraag of we ook konden bezorgen. Ze lag al jarenlang ziek in bed en wilde zo graag vis eten op vrijdag. Zo kwam het dat ik elke vrijdag een maaltijd bezorgde op het Begijnhof.

Ik vond het Begijnhof prachtig, schreef me in en na drie jaar kreeg ik deze woning. Ik was 51 en alleenstaand. Door hier te gaan wonen, was ik niet meer helemaal alleen. Het Begijnhof was in de beginjaren een warm bad. Vaak kwam ik laat thuis uit het visrestaurant. Als ik nog licht zag branden bij mijn buurvrouw, dronk ik daar nog een borreltje. Ik kookte twee keer per jaar voor zo’n dertig à veertig Begijnhofbewoners. Ik had een grote mand aan een touw waarmee we pannen en schalen met gerechten naar beneden takelden. Sommige vrouwen hielpen met boodschappen doen, maar koken deed ik liever alleen omdat mijn keuken zo klein is. Iedereen nam een stoel, een bord en drank mee en dan aten we buiten gezellig aan lange tafels.

Ik ga bijna dagelijks naar mijn stamkroeg om de hoek: Café de Zwart. ’s Ochtends ga ik koffiedrinken en de krant lezen en soms drink ik er ’s avonds een biertje.

Het is gezellig omdat ik veel stamgasten ken. Vanuit mijn huis kijk ik op de levendigheid van het Spui. Omdat ik zo hoog woon, kijken mensen gelukkig niet bij mij binnen.

De laatste jaren is het aantal Begijnhofbezoekers schrikbarend toegenomen. Ik zat bijna tien jaar in de bewonerscommissie en we hebben gevochten voor de hekjes die bepaalde delen van het hof voor het publiek afsluiten. Vroeger was heus niet alles beter hoor, het verandert gewoon en dat moet je aanvaarden.

Ik hoop hier nog lang in goede gezondheid te wonen. Ik wil niet meer verhuizen, maar als je niet meer kunt traplopen, moet je toch beneden gaan wonen. Mijn grootste angst is dat er een rijke investeerder komt die het hele Begijnhof opkoopt en er luxe koopappartementen in maakt. Ik zou me verzetten tot-en-met; ik zou mijn eigen huis bezetten.”

‘Toen ik hier kwam wonen, dacht ik: nu koop ik nooit meer een boek’

Lidewij van den Eerenbeemt (64) wil nooit meer weg van het Begijnhof, in de oude binnenstad waar ze is opgegroeid. Sinds 2009 woont ze op het hof, op 30 m².

“Ik ben hier geboren en getogen en heb altijd van de oude karakteristieke gebouwen van de stad gehouden. Samen met mijn moeder wandelde ik regelmatig over het Begijnhof en over de binnenplaats van het Amsterdam Museum, het vroegere Burgerweeshuis. Op een gegeven moment moesten we onze bovenwoning aan de Herengracht verlaten. We hebben toen met een vriendin van mijn moeder op de Realengracht twee kleine pakhuizen gekraakt. Die hoorden bij de Batcofabriek, een oude sigarettenfabriek die al lange tijd leegstond.

Ik had me nooit ergens ingeschreven, waardoor ik acht jaar heb rondgezworven. Via via hoorde ik dat je voor een woning op het Begijnhof geen inschrijfduur nodig had. Ik liet mezelf op de wachtlijst plaatsen en binnen een halfjaar kreeg ik deze woning aangeboden, recht tegenover het Maagdenhuis. Je zult op het Begijnhof niet zo snel vereenzamen. Maar ik vind het vooral ook fijn om mijn eigen ding te doen, ik ben graag op mezelf.

Tot 2021 werkte ik op het secretariaat van kunstenaarsvereniging De Kring. Helaas werd ik boventalig verklaard tijdens de coronacrisis. Binnenkort begin ik als vrijwillig taalcoach voor anderstalige en laaggeletterde volwassenen. Eigenlijk is het schandalig dat je voor zulk belangrijk werk niet betaald wordt. Ik hou erg van lezen. Toen ik hier kwam wonen dacht ik: nu koop ik nooit meer een boek, want er is geen plaats voor. Maar er zitten verschillende boekwinkels om de hoek en ik koop nog steeds veel boeken.

In vergelijking met mijn jeugd is het heel druk geworden in Amsterdam. Het centrum wordt aangepast aan de consumerende massa. Vroeger had je nog kleine

Privacy

In het deze maand verschenen boek *Achter het hekje* staan 25 portretten in woord en beeld van de huidige bewoners van het Begijnhof, opgetekend door Esther Smid en Agnes de Boer. Het boek is een initiatief van de Colombiaanse Adriana Charria Cortés, die sinds 2020 op het Begijnhof woont. Zij merkte dat toeristen, bezoekers en omwonenden nieuwsgierig zijn naar hoe het is om op zo’n bijzondere historische plek te wonen. De titel verwijst naar de hekjes die nieuwsgierige bezoekers op het plein bij de Engelse kerk moeten houden. Normaal gesproken zijn de ruim honderd bewoners erg gesteld op hun privacy. In dit boek geven ze de lezer een eenmalig inkijkje in hun levens en hun vaak kleine woningen in hartje Amsterdam.

buurtwinkeltjes, maar die zijn helaas allemaal verdwenen. Op zondag was het vroeger echt stil in Amsterdam. Dan maakten de mensen een wandelingetje in hun zondagse goed. Door de coronacrisis werd het opnieuw stil in de stad. Ik vond dat bevreemdend en tegelijkertijd fantastisch om mee te maken. Het Begijnhof was dicht voor bezoekers; iedereen die je tegenkwam, was medebewoner. Ik heb toen veel nieuwe vrouwen leren kennen.” <<

